

מקורות פרשת בהעלותך תשפ"ו אי פרישת הלויים לפנסיה והתחדשותם המתמדת

3. בראשית ב,ג: ויברך אלוקים את יום השביעי ויקדש אותו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלוקים לעשות - **רש"י במדרש:** לעשות - לתקן.

אבות א,ט: אהוב את המלאכה.

רבינו יונה: כי הבטלה מביאה את האדם לידי שעמום והיא מידת החולי... **כי ביגיעה יהיה לו מנוחה.**

4. סנהדרין צט: אדם לעמל נברא, שנאמר 'אדם לעמל יולד' ואיני יודע אם לעמל פה נברא או לעמל מלאכה נברא? כשהוא אומר 'כי אכף עליו פיהו' הוי אומר לעמל פה נברא, ועדיין איני יודע אם לעמל תורה או לעמל שיחה, כשהוא אומר: 'לא ימוש ספר התורה הזה מפייך', הוי אומר 'לעמל תורה נברא'.

ליקוטי שיחות טו/95: אמיתיות ותכלית הטוב היא כאשר האדם אינו מגיע רק למדרגת השלימות הגבוהה הקיימת אצל הנבראים, אלא למדרגה בה הוא כביכול 'דומה לבוראו'. על דרך לשון חז"ל 'שותף לקב"ה במעשה בראשית'. לכן טבע הקב"ה בטבע הבריאה שצרכי האדם אינם נעשים מן המוכן, אלא דורשים עמל ויגיעה כי בכך הוא מתרומם לדרגת משפיע ומהווה דומה לבוראו.

דרגת עמל ראשונה היא כאשר עוסק ב'עמל מלאכה' באופן הרצוי על פי תורה ומשפיע במעשה בראשית, דומם, צומח וחי ונעשה שותף במעשה בראשית עצמו. אולם הקב"ה אינו רק משפיע בבריאה [מקיים אותה], אלא **מחדש** בה אור שלמעלה ממנה עצמה. לכן השותפות במעשה בראשית היא גדולה יותר, כאשר האדם משפיע ב"עמל שיחה", שמבטאת את מעלת מין **המדובר** שלמעלה מדומם, צומח וחי. אולם כמוכך שאין לכך דמיון עם דרגת ההוספה של "עמל תורה", כאשר מאחד את עצמו ואת חלקי הבריאה עם ה**בורא** ונעשה שותף ממש **לקב"ה** במעשה בראשית.

אברבנאל פרשת בהר: 'ובשנה השביעית שבת שבתון' - להעיר ולרמוז ש'ימי שנותינו שבעים שנה'. וחמשים שנה אחרי הילדות הוא יזרע שדהו ויזמור כרמו ויאסוף את תבואתו. אמנם בשנה השביעית שהוא רמז לעשרת השנים האחרונים מימיו, אין ראוי שיעבוד עוד כי אז תדבק הנפש עם בוראה.

1. פרקי דרבי אליעזר לז: רצה לעבור יעקב את מעבר יבק ולהתעכב שם. אמר לו המלאך: לא כך אמרת [לפני שיצאת לחרן] 'וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך', והלא יש לך בנים ולא עשרת לך? הפריש יעקב ארבעה בכורות לארבעה אמהות [והבכור אינו חלק מהמעשר], נשתיירו שמנה בנים, התחיל משמעון וגמר בבנימין שבמעיי אמו ושוב התחיל משמעון ועלה לוי מעשר קדש לה' ... ירד מיכאל המלאך ונטל לוי והעלה לפני הקב"ה ואמר רבון העולמים זה הוא גורלך וחלקך. פשט הקב"ה יד ימינו ואמר שיהיו לוי ובניו משרתים לפניו בארץ כמלאכי השרת בשמים. אמ' מיכאל לפני הקב"ה: המשרתים למלך אינו נתן להם טרף מזוונם?! לפיכך נתן לבני לוי כל קדש שעלה לשמו.

2. א. במדבר ח: מבן חמש ועשרים שנה ומעלה יבוא לצבא צבא בעברת אהל מועד: ומבן חמשים שנה ישוב מצבא העבודה ולא יעבד עוד: ושרת את אחיו באהל מועד לשמר משמרת ועבודה לא יעבד.

רש"י: 'לא יעבוד עוד' - עבודת משא בכתף, אבל חוזר הוא לנעילת שערים ולשיר ולטעון עגלות. וזהו 'ושרת את אחיו' - עם אחוהו, כתרגומו.

ב. רמב"ם כלי המקדש ג,ח: וזה [הפרישה הכפויה] אינו אלא בזמן שהיו נושאים המקדש [המשכן] ממקום למקום, ואינו מצווה נוהגת לדורות. אבל לדורות אין הלוי נפסל בשנים ... אלא בקול, כשיתקלקל קולו מרוב זקנה ... ויראה לי שאינו נפסל אלא לומר שירה, אבל יהיה מן השוערים.

ג. אבות ה,כא: 'בן חמשים לעצה'.

ברטנורא: שנאמר בלויים 'ומבן חמשים שנה ישוב מצבא העבודה ולא יעבוד עוד ושרת את אחיו' - ומהו השירות לאחיו? שיתן להם עצה.

ד. רמב"ם סנהדרין ב,ו: צריך להשתדל ולבדוק ולחפש שיהיו כולן בעלי שיבה [ובן שבעים לשיבה].

ילקוט שמעוני תתקסה: משה היה במצרים מ' שנה ובמדין מ' שנה ופרנס את ישראל מ' שנה ... רבן יוחנן בן זכאי עסק בפרקמטיא מ' שנה ושמש חכמים מ' שנה ופרנס את ישראל מ' שנה. רבי עקיבא שימש חכמים מ' שנה ולמד תורה מ' שנה ופרנס את ישראל מ' שנה.

מגילה לא,ב: רבי שמעון בן אלעזר אומר: אם יאמרו לך זקנים סתור וילדים בנה - סתור ואל תבנה, מפני שסתירת זקנים בנין ובנין נערים סתירה. וסימן לדבר: רחבעם בן שלמה (מלכים א יב).